

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 542/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., B., zastúpeného spoločnosťou JUDr. M. F., advokát s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. M. F., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 S 4/2011-24 z 21. februára 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžd/16/2012 zo 16. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2013 doručená sťažnosť M. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k.

3 S 4/2011-24 z 21. februára 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžd/16/2012 zo 16. októbra 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«... Rozhodnutím Okresného riaditeľstva PZ B., Okresný dopravný inšpektorát, Č. p.: ORP-P-1020/V-OBCP-2010, zo dňa 16. 09. 2010 bola sťažovateľovi uložená pokuta vo výške 200,- €, zákaz činnosti viesť motorové vozidlo po dobu 12 mesiacov a zároveň som bol zaviazaný uhradiť trovy konania vo výške 16,- €. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie z dôvodu nezákonnosti rozhodnutia, nakoľko sa priestupku, tak ako sa mu kladie za vinu, nedopustil. Žalobca namietal, že najskôr sa mu kládlo za vinu prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti spolu s pozitím alkoholu pred jazdou. Napriek tomu, že podal odvolanie aj proti rozhodnutiu o zadržaní vodičského preukazu, odvolací orgán nepreskúmal riadne celý spisový materiál a konštatoval, že zo spisu vyplýva nielen pozitie alkoholu, ale aj prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti, pričom prekročenie rýchlosti z vyšetrovacieho spisu vôbec nevyplývalo. Sťažovateľ tak v zmysle príslušných ustanovení OSP podal žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v B., Krajský dopravný inšpektorát, B. (ďalej len „žalovaný“ alebo „odvolací orgán“) zo dňa 29. 11. 2010, č. p.: KRP-P-100/DI-BCP-2010.

Konanie začalo podaním žaloby na Krajský súd v Bratislave, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. p. KRP-P100/DI-BCP-2010 zo dňa 29. 11. 2010, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ B. č. ORP-1020/V-OBCP-2010 zo dňa 16. 09. 2010. Žaloba bola Krajskému súdu doručená dňa 11. 01. 2011. Rozsudkom zo dňa 21. 02. 2012 Krajský súd v Bratislave rozhodol, že žalobu zamietla.

Po podaní odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 S 4/2011 rozhodol odvolací súd rozsudkom zo dňa 16. 10. 2012 tak, že uvedený rozsudok potvrdil ako vecne správny a v súlade so zákonom.

Najvyšší súd SR, tento krát ako dovolací súd, uznesením sp. zn. 1 Sdo/26/2013 zo dňa 29. 5. 2013 rozhodol, že konanie zastavuje. Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené 09. 07. 2013.

Nakoľko žalobca vyčerpal všetky právne prostriedky na ochranu svojich základných práv a slobôd a ochrany týchto práv sa mu nedostalo na žiadnom štátnom orgáne, podáva túto ústavnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému už nie sú prípustné iné opravné prostriedky. Vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu SR považujeme túto lehotu za zachovanú.

Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 481/2011-19:

V prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

Máme za to, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „Krajský súd“) ako i Najvyššieho súdu SR, ako odvolacieho súdu (ďalej len „Najvyšší súd“), bolo porušené žalobcovo právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Krajský súd sa nezaoberal námietkami žalobcu, ktorými poukazoval na nesprávny postup žalovaného. Už v samotnom odvolaní proti rozhodnutiu žalovaného žalobca namietal, že vykonaná skúška alkoholu vdychu žalobcu nie je jeho. Žalovaný rovnako ako súd žiadnym spôsobom nepreveril, či uvedený výpis zo zariadenia je žalobcov a to aj s poukazom na čas vykonania skúšky a to napriek tomu, že súd priamo v rozhodnutí konštatuje, že žalovaný (a rovnako tak aj súd, ktorý preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu) je povinný vykonať všetky dôkazy svedčiace proti žalobcovi ako aj v jeho prospech...

Pokiaľ ide o špekulatívne tvrdenie, že dôkazy o nameranej rýchlosti boli neupotrebitel'né v spise sa mal nachádzať o tom doklad. Nie je zrejmé, prečo boli tieto dôkazy neupotrebitel'né. Je bežnou praxou, že fotodokumentáciu motorového vozidla je možné vykonať aj vo veľkej rýchlosti a vo veľkej vzdialenosti. Samotnou podstatou prístrojov na meranie rýchlosti motorových vozidiel je tá, aby bolo možné túto rýchlosť zmerať aj pri vysokej rýchlosti. Zo spisu nie je zrejmé, ako bola nameraná rýchlosť

o 59 km/h vyššia, akým prístrojom. Hliadka mala možnosť zastaviť žalobcu na diaľnici, pokiaľ mali za to, že prekročil maximálnu povolenú rýchlosť. Žalobcu zastavili až v podzemnom parkovisku obchodného domu. Nakoľko žalobca namietal dôkazy nachádzajúce sa v spise, žalovaný sa nimi mal zaoberať...»

Sťažovateľ vo veci samej navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžd/16/2012 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 S 4/2011 a vrátil vec na ďalšie konanie podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR.

V konaní si uplatňujeme náhradu trov konania vo výške 275,94 € za 2 úkony právnej pomoci: 1/prevzatie a príprava dňa 30. 08. 2013, 2/ ústavná sťažnosť 02. 09. 2013 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov (jeden úkon právnej pomoci 130,16 € + 7,81 € režijný paušál) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 S 4/2011-24

z 21. februára 2012 a (potvrdzujúcim) rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžd/16/2012 zo 16. októbra 2012.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

1. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu č. k. 3 S 4/2011-24 z 21. februára 2012, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol najvyšší súd, ktorý napadnutý rozsudok krajského súdu preskúmal v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžd/16/2012. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ tvrdí, že „nakoľko... vyčerpal všetky právne prostriedky na ochranu svojich základných práv a slobôd a ochrany týchto práv sa mu nedostalo na žiadnom štátnom orgáne, podáva túto ústavnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému už nie sú prípustné iné opravné prostriedky“.

Opravný prostriedok v správnom súdnictve je prípustný len vtedy, ak je to ustanovené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (IV. ÚS 208/08).

Ústavný súd nesúhlasí s názorom sťažovateľa, že „opravný prostriedok“ proti rozsudku najvyššieho súdu (rozhodujúceho ako súdu odvolacieho, pozn.) sp. zn. 1 Sžd/16/2012 zo 16. októbra 2012 musel podať z dôvodu, aby vyčerpal všetky jemu dostupné opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv poskytuje, pretože z ustanovenia § 246c ods. 1 tretej vety Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne vyplýva, že: „Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný“; to napokon potvrdzuje aj ustálená prax najvyššieho súdu.

Uvedená skutočnosť musela byť kvalifikovanému právnenému zástupcovi sťažovateľa, ktorý ho zastupoval (už) počas trvania konania pred správnymi súdmi, známa, avšak napriek tomu 8. januára 2013 podal v mene svojho klienta proti uvedenému rozsudku najvyššieho súdu „opravný prostriedok“, ktorým sa domáhal, „aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

konal ako súd dovolací a aby napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil ako vecne nesprávne“.

Ústavný súd zistil, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžd/16/2012 zo 16. októbra 2012 nadobudol právoplatnosť 6. decembra 2012.

Ani pri rešpektovaní materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd zásadne nemožno v rozpore so zákonom korigovať nesprávny postup sťažovateľa, ktorý uplatnil pri ochrane svojich práv garantovaných ústavou (IV. ÚS 306/2010).

Vzhľadom na to, že predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 9. septembra 2013, teda zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd ju v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uvedeným rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

3. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť mohla byť odmietnutá aj pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí. Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Sťažnosť aj napriek tomu nemala všetky potrebné obsahové náležitosti. V petite sťažnosti sa vôbec neuvádza, porušenie akých základných práv sťažovateľ namieta; vyplýva to len z názvu a obsahu sťažnosti. V názve sťažnosti sa uvádza, že sťažovateľ okrem základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namieta aj porušenie čl. 36 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak v tomto článku základné práva upravené nie sú. V petite sťažnosti chýbajú presné dátumy rozsudkov, ktoré sťažovateľ navrhuje zrušiť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013